

UZASADNIENIE

Wnioskiem o ukaranie z dnia 31 sierpnia 2020 r. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wniósł o ukaranie obwinionej radcy prawnego I. Ż. za to, że:

1) w okresie od 8 września 2017 r. do 18 lipca 2019 r. w O. zaniechała poinformowania reprezentowanej strony, tj. L. O. o stanie prowadzonej w jej imieniu sprawy sądowej przed Sądem Rejonowym (...), VI Wydział Cywilny sygn. akt (...), pomimo że L. O. o takie informacje się zwracała, co stanowi naruszenie obowiązku zawodowego radcy prawnego polegającego na informowaniu klienta na jego żądanie o przebiegu sprawy i jej wyniku i naruszenie art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (ustalonego Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego) dalej jako (...) w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych (dalej jako (...)),

2) w okresie od 8 września 2017 r. do 18 lipca 2019 r. w O. zaniechała zapewnienia Pani L. O., reprezentowanej z urzędu przed Sądem Rejonowym (...), VI Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt (...), możliwości kontaktu z pełnomocnikiem, co stanowi naruszenie obowiązku radcy prawnego wykonywania czynności zawodowych sumiennie i z należytą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania i zapewnienia reprezentowanej stronie możliwości kontaktu, a to naruszenie art. 12 ust. 1 (...) w zw. z § 22 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego (ustalonego uchwałą Nr 94/ (...) Krajowej Rady Radców Prawnych z 13 czerwca 2015 r.) oraz w zw. z art. 64 ust. 1 URP,

3) w O. w okresie od 18 lipca 2019 r. do 25 lipca 2019 r. nie wystąpiła z wnioskiem o doręczenie uzasadnienia wyroku w sprawie o sygn. akt (...) prowadzonej przed Sądem Rejonowym (...), VI Wydział Cywilny oraz w okresie od 18 lipca 2019 r. do 31 lipca 2019 r. nie wniosła apelacji od tego wyroku pomimo, że wyrok był niekorzystny dla strony przez nią reprezentowanej, a obowiązkiem pełnomocnika ustanowionego z urzędu było działanie do zakończenia sprawy przed sądami powszechnymi, tj. naruszenia obowiązku zawodowego radcy prawnego polegającego na reprezentowaniu strony, dla której radca prawny został ustanowiony z urzędu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania o czym stanowi art. 118 § 2 k.p.c. w zw. z art. 6 (...) w zw. z § 23 ust. 1 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego i w zw. z art. 64 ust. 1 URP.

W uzasadnieniu Rzecznik Dyscyplinarny wskazał, iż obwiniona przyznała się do zarzucanych jej czynów i wyjaśniła, iż na skutek śmierci bliskiej osoby przechodziła trudny okres w życiu, co odbijało się również w życiu zawodowym.

Obwiniona składając wyjaśnienia na rozprawie przed Sądem w dniu 9 grudnia 2020 r. przyznała się do zarzucanych jej czynów i wskazała, iż po utracie męża miała trudny okres w życiu. Po zakończeniu postępowania przed Sądem (...) podjęła działania wobec wierzycieli, kontaktowała się z mocodawczynią. Dokumenty wydała na żądanie L. O. po powzięciu informacji o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny.

Dnia 8 września 2017 r. Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wyznaczył radcę prawnego I. Ż. pełnomocnikiem z urzędu L. O., która była powódką w sprawie o sygn. akt I C (...) prowadzonej przed Sądem Rejonowym w (...), I Wydział Cywilny. W sprawie tej obwiniona złożyła jedno pismo procesowe z dnia 26 marca 2018 r. Zarządzeniem z dnia 8 stycznia 2018 r. Sąd Rejonowy w (...) zobowiązał pełnomocnika powódki do złożenia w terminie 14 dni wniosków dowodowych w sprawie pod rygorem ich prekluzji oraz przedstawienia aktualnego stanowiska w sprawie, zwłaszcza w odniesieniu do dokumentacji przedłożonej przez powódkę w związku z postępowaniem egzekucyjnym o sygn. akt Km (...). W dniu 13 października 2018 r. SR w (...) stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu (...). Sąd Rejonowy (...), VI Wydział Cywilny zawiadamiał obwinioną o terminie rozpraw planowanych na dzień 14 maja 2019 r. i następnej na dzień 4 lipca 2019 r. Zawiadomienia datowane były odpowiednio na 11 marca 2019 r. i 15 maja 2019 r. Na żaden termin rozprawy obwiniona nie stawiała się, nie zawiadomiła również o nich swojej klientki. Dnia 18 lipca 2019 r. Sąd Rejonowy (...) (...) VI Wydział

Cywilny ogłosił wyrok w sprawie o sygn. akt (...) oddalając powództwo L. O. i odstępując od obciążenia jej kosztami. Radca prawny I. Ż. nie stawiała się na ogłoszenie wyroku, nie wniosła także apelacji w sprawie, doprowadzając do uprawomocnienia się wyroku.

Dowody:

1.

Pismo z 8 września 2017 r. k. 8

2.

Zarządzenie z 8 stycznia 2018 r., k. 16

3.

Pismo procesowe powoda z 26 marca 2018 r., k.17

4.

Postanowienie z 13 września 2018 r., k. 18

5.

Protokół z 14 maja 2019 r., k. 21

6.

Protokół z 4 lipca 2019 r., k. 23

7.

Protokół z 18 lipca 2019 r., k. 24

8.

Wyrok z 18 lipca 2019 r., k. 25

W zakresie kontaktowania z reprezentowaną L. O. radca prawny I. Ż. skontaktowała się z nią pismem z dnia 20 września 2017 r. informując o swoim wyznaczeniu i prosząc o kontakt. L. O. odpowiedziała na pismo i doszło do spotkania w domu p. O., podczas którego obwiniona odebrała dokumenty sprawy. Według zeznań L. O. więcej nie spotkała się z obwinioną. Telefonicznie L. O. otrzymała informację, iż dokumenty zostały wysłane do sądu oraz zapowiedź, iż w razie wyznaczenia rozprawy pełnomocnik przyjedzie po nią do domu.

Przy pierwszym spotkaniu L. O. powiedziała radcy prawnemu I. Ż., że nie ma komórki i poprosiła, żeby kontaktowała się z nią dzwoniąc na numer stacjonarny. Radca prawny I. Ż. nigdy później się nie kontaktowała z L. O., nie odpowiadała też na telefony ani od niej, ani od jej siostry. L. O. sama dowiedziała się w Sądzie w (...), iż sprawa została przekazana do W., zaś w Sądzie (...) ustaliła, że odbyły się trzy posiedzenia, na których obwiniona nie była obecna. Wreszcie w Sądzie dowiedziała się, iż zapadł niekorzystny dla niej wyrok, który się uprawomocnił.

Według zeznań L. O. zajęcie komornicze wynikające z tej sprawy do dzisiaj ją obciąża. Przez tę sprawę dwa razy miała zajęcia komornicze, na prawie 8000 zł w każde. Komornik zajął jej także dom, musiała jeździć i zgłaszać to do Sądu w (...), bo groziła jej kara w wysokości 500.000 zł. Oprócz tych zajęć komorniczych sama także dokonywała spłat na rzecz wierzyciela. Postępowanie, w którym pełnomocnikiem L. O. była obwiniona było dla niej bardzo uciążliwe, nie może pokryć zasądzonych od niej należności, jest nękana i nikt nie dba o jej prawa w tym postępowaniu. Wierzyciel

dochodził od niej aż 20.000 zł., co stanowiło dla niej dużą kwotę. Czuła się z tego powodu bardzo źle. W procesie chciała obrony swoich praw, czemu radca prawny nie sprostala.

Po zakończeniu postępowania cywilnego obwiniona spotkała się z L. O. i wyjaśniła co się stało. Następnie podjęła działania na rzecz p. O. wobec komornika i wierzyciela. Przesłuchiwana przez Rzecznika Dyscyplinarnego w trakcie postępowania wyjaśniającego wskazała, iż bardzo stara się tę sprawę właściwie prowadzić i przykro jej, że do takiej sytuacji doszło, a za przyczynę podała trudny okres w życiu spowodowany śmiercią męża. Zobowiązała się dołożyć wszelkich starań, by się taka sytuacja nie powtórzyła.

Ostatnie spotkanie obu pań miało miejsce w grudniu 2019 r., kiedy radca prawny I. Ż. przyjechała po podpis L. O. pod pismem, które przygotowała do U. Niestandardowy Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty. W odpowiedzi na to pismo p. O. otrzymała od (...) S.A. pismo z 19 lutego 2020 r., o czym poinformowała mec. Ż.. Pomimo obietnic, obwiniona nie przyjechała w tej sprawie do L. O., nie udało się również z nią skontaktować telefonicznie. Dnia 9 czerwca 2020 r. L. O. wysłała do I. Ż. list polecony, podała w nim numer telefonu i poprosiła, żeby oddała wszystkie dokumenty, wymieniła też sygnatury akt tych dokumentów. Dokumenty zostały przekazane dopiero po wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, zaś na pismo L. O. nie otrzymała odpowiedzi. Postępowanie egzekucyjne przeciwko p. O. nadal się toczy. Komornik ściąga należność w wysokości 13.214,67 zł, a wierzyciel zaproponował ugodę, w której miałyby spłacić ponad 16.000 zł., co jest dla niej bardzo wysoką kwotą. Zwracała się więc do obwinionej o pomoc w ustaleniu z wierzycielem i komornikiem kwoty zadłużenia i rozliczeniu dotychczas spłaconych kwot. Ocenia bowiem, że sporo nadpłaciła.

Dowody:

1.

Zeznania L. O. , protokół z 14 października 2019 r., k. 30-31

2.

Zeznania L. O., protokół z 17 lipca 2020 r., k. 55-56

3.

Zeznania obwinionej, protokół z dnia 27 stycznia 2020 r., k. 42-43

4.

Zeznania L. O. na rozprawie w dniu 9 grudnia 2020 r.

5.

Wyjaśnienia obwinionej na rozprawie w dniu 9 grudnia 2020 r.

6.

Pismo z 23 grudnia 2019 r., k. 57

7.

Potwierdzenie nadania pisma z 9 czerwca 2020 r., k. 58

8.

Pismo GetBack z 19 lutego 2020 r., k. 60

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Popęlnienie przez Obwinioną zarzucanych jej przewinień dyscyplinarnych nie budzi wątpliwości Sądu, dlatego też Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wydał orzeczenie uznając obwinioną za winną i wymierzając karę dyscyplinarną.

Obwiniona naruszyła swoim zachowaniem zasady etyki radcy prawnego, który będąc pełnomocnikiem procesowym, w tym w szczególności pełnomocnikiem ustanowionym z urzędu jest zobowiązany w szczególności do:

- informowania klienta na jego żądanie o przebiegu sprawy i jej wyniku (art. 44 ust. 1 (...)),
- wykonywania czynności zawodowych sumiennie i z należytą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania i zapewnienia reprezentowanej stronie możliwości kontaktu (art. 12 ust. 1 (...) w zw. z § 22 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego),
- reprezentowania strony, dla której radca prawny został ustanowiony z urzędu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania (art. 118 § 2 k.p.c. w zw. z art. 6 (...) w zw. z § 23 ust. 1 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego).

Pomoc prawna świadczona przez radcę prawnego ma na celu ochronę prawną interesów podmiotów, na których rzecz jest wykonywana – jest to jedna z podstawowych zasad wykonywania zawodu radcy prawnego ustanowiona w art. 2 URP. Radca prawny świadczący pomoc prawną jako pełnomocnik procesowy jest zatem zobowiązany do ochrony prawnych interesów reprezentowanej strony. W ramach wykonywania tego obowiązku radca prawny powinien dbać o należyte informowanie swojego klienta o stanie sprawy oraz umożliwiać kontaktowanie się klienta ze sobą, a gdy czasowo jest to niemożliwe – zabezpieczyć interesy klienta na ten czas.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 (...): Radca prawny, na żądanie klienta, obowiązany jest informować go o przebiegu sprawy i jej wyniku, a w szczególności o skutkach podejmowanych czynności procesowych.

Przytoczony przepis stanowi, iż informacja o stanie sprawy powinna być przekazywana na żądanie klienta, jednak w niniejszej sprawie istotna jest okoliczność, że obwiniona nie kontaktowała się w ogóle z reprezentowaną stroną i nie dała szansy na przekazanie stosownego żądania. Ponadto, z zasady rzetelnego świadczenia pomocy prawnej wysnuć należy obowiązek informowania klienta o kluczowych momentach w prowadzonej sprawie nawet bez żądania. Takim momentem w niniejszej sprawie było przekazanie sprawy do Sądu (...) wyznaczenie rozpraw, a przede wszystkim ogłoszenie wyroku i jego treść. Wobec tego naruszenie przez obwinioną przepisu art. 44 ust. (...) nie budzi wątpliwości Sądu.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 (...) radca prawny zobowiązany jest wykonywać czynności zawodowe sumiennie oraz z należytą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania.

Rozwijając powyższą zasadę w odniesieniu do pomocy prawnej świadczonej z urzędu § 22 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego stanowi, iż: świadcząc pomoc prawną z urzędu, radca prawny ma obowiązek zapewnić osobie, dla której został ustanowiony pełnomocnikiem lub obrońcą z urzędu, możliwość kontaktu, w tym osobistego, poprzez wskazanie kontaktowego numeru telefonu i czasu, w którym zazwyczaj jest pod tym numerem dostępny oraz umożliwienie kontaktu osobistego w miejscu zapewniającym poufność.

W ocenie Sądu obwiniona w sposób oczywisty dopuściła się naruszenia wskazanych przepisów popełniając delikt dyscyplinarny. Wskazywane przez obwinioną okoliczności osobiste, tj. śmierć męża, które miały wpływ na jej życie prywatne i zawodowe są zrozumiałe, tym niemniej nie powodują wyłączenia karalności, jak np. przesłanki wyłączające winę. Należyta staranność profesjonalisty wymaga od radcy prawnego zabezpieczenia interesów klienta również w sytuacji, gdy radca prawny nie jest w stanie – z jakichkolwiek powodów – świadczyć pomocy prawnej. W orzeczeniu z 7.5.2014 r. (WO 108/13, www.kirp.pl) Wyższy Sąd Dyscyplinarny stwierdził, że profesjonalne świadczenie pomocy prawnej nakazuje radcy prawnemu nie tylko zapewnienie merytorycznie wysokiego poziomu świadczonych klientowi

usług, lecz także powinno gwarantować zapewnienie odpowiedniego zastępstwa w przypadku niemożności osobistego wykonania obowiązków zawodowych z różnych przyczyn, w tym także osobistych. Na radcy prawnym spoczywa bowiem obowiązek zapewnienia zastępstwa w przypadku przemijającej przeszkody tak, aby prowadzone przez niego sprawy nie doznały uszczerbku (T. Scheffler (red.), Ustawa o radcach prawnych. Komentarz, Warszawa 2018).

Wobec powyższego brak jakichkolwiek działań obwinionej w sprawie, w której była ustanowiona pełnomocnikiem, w tym brak kontaktu z reprezentowaną osobą, a nawet brak zapewnienia jej możliwości kontaktu – nie może zasługiwać na aprobatę w świetle obowiązku rzetelnego i uczciwego prowadzenia spraw, ciążącego na radcy prawnym.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 (...): Świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego polega w szczególności na udzielaniu porad i konsultacji prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed urzędami i sądami w charakterze pełnomocnika lub obrońcy.

Według art. 118 § 2 KPC: adwokat lub radca prawny ustanowiony przez sąd jest obowiązany zastępować stronę do prawomocnego zakończenia postępowania, chyba że z postanowienia sądu wynika, iż obowiązek zastępowania strony ustaje wcześniej.

Bliźniacza regulacja zawarta została w Regulaminie wykonywania zawodu radcy prawnego: § 23 ust. 1 stanowi: Radca prawny wyznaczony w postępowaniu cywilnym w związku z postępowaniem przed sądem powszechnym obowiązany jest zastępować stronę do czasu prawomocnego zakończenia postępowania, chyba że z postanowienia sądu wynika, iż obowiązek zastępowania strony ustaje wcześniej.

Radca prawny I. Ż. została ustanowiona pełnomocnikiem z urzędu L. O. w sprawie o sygn. akt I C (...) prowadzonej przed Sądem Rejonowym w (...), I Wydział Cywilny, przeniesionej następnie do (...). Co istotne, przeniesienie sprawy do innego sądu nie zwolniło pełnomocnika z obowiązku reprezentowania strony postępowania. Jak już wskazano wyżej, jeśli zmiana miejsca postępowania lub inne okoliczności uniemożliwiały jej prowadzenie sprawy, mogła i powinna była wystąpić o zmianę pełnomocnika, czego jednak nie uczyniła. W tych okolicznościach, stosownie do postanowień przepisu art. 118 § 2 KPC (powtórnego w treści § 23 ust. 1 Regulaminu wykonywania zawodu radcy prawnego) winna była działać aktywnie do czasu prawomocnego zakończenia sprawy, tj. w szczególności wystąpić o uzasadnienie wyroku I instancji, wnieść apelację i reprezentować stronę do chwili wydania orzeczenia przez Sąd II Instancji, a dodatkowo powinna wystąpić o uzasadnienie wyroku Sądu II Instancji. Czynności tych radca prawny I. Ż. nie podjęła, co stanowi naruszenie powołanych przepisów i tym samym delikt dyscyplinarny.

W świetle powyższego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie mógł orzec inaczej, jak tylko uznać obwinioną winną zarzucanych jej czynów i wymierzyć karę. Wymierzając karę nagany i upomnienia, ostatecznie zaś łączną karę nagany, Sąd wziął pod uwagę postawę obwinionej w toku całego postępowania. W szczególności nie bez znaczenia jest dla wymiaru kary okoliczność śmierci męża obwinionej, która podawana jest jako przyczyna jej zachowania zarówno w sferze prywatnej, jak i zawodowej. Jakkolwiek obwiniona, skoro nie czuła się na siłach pracować, to powinna była wystąpić o zmianę pełnomocnika, tym niemniej przeżycie śmierci bliskiej osoby należy traktować w tym przypadku jako okoliczność łagodzącą. Poza tym Sąd uwzględnił okoliczność, iż obwiniona przyznała się do winy, podjęła próby działania na rzecz L. O. występując do wierzyciela i do komornika. Wreszcie na wymiar kary miał również wpływ fakt braku wcześniejszej karalności obwinionej oraz jej skrucha i zobowiązanie, iż dołoży wszelkich starań, by taka sytuacja się nie powtórzyła.

Mając powyższe na uwadze Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż kara nagany będzie wystarczającą karą za zarzucane delikty dyscyplinarne.

Dodatkowo Sąd orzekł o zakazie wykonywania patronatu przez okres 5 lat. Sąd uznał bowiem, iż radca prawny, który dopuścił się deliktów dyscyplinarnych wynikających z zaniechania działania na rzecz ochrony interesu osoby reprezentowanej w postępowaniu sądowym nie powinien być patronem aplikanta radcowskiego.

O kosztach Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł mając za podstawę przepis art. 70⁶ URP oraz postanowienia Uchwały Nr 86/ (...) Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, obciążając nimi obwinioną na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W..

Wobec powyższego, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł, jak na wstępie.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 70⁴ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (j.t. Dz.U. z 2020, poz. 75) stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości służy odwołanie od niniejszego orzeczenia do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w W. za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) W. w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego orzeczenia wraz z uzasadnieniem.